

van het sacrament en aannemen van het sacrament. God biedt in het sacrament aan allen gelijkelijk de genade aan, maar niet allen nemen die genade nu aan, maar velen versperren den toegang van die genade door ongeloof. Al was heel de wereld ongeloofig, zegt Calvijn ergens, toch bleef de doop het bad der wedergeboorte!

Als Ds Luiks die onderscheiding scherp gezien had, dan had hem dat ervoor bewaard te onderscheiden in wat God doet, in plaats van in de reactie van den mensch.

Tenslotte volgen dan nog enkele vragen over: *De positie der niet-uitverkoren bondelingen.*

Ds Luiks komt ertoe met de Synode een gevaarlijk onderscheid te gaan maken tusschen werkverbond en genadeverbond. Van het werkverbond zou gelden: „Adam kon eenmaal in het werkverbond het aanbod van genade aannemen. Het is de schuld van den mensch, dat hij het nu niet meer kan. Gode zij dank, heeft Christus voor ons den eisch van het werkverbond vervuld. Het is nu voor ons genadeverbond geworden: God geeft ons de kracht om als Zijn bondgenooten te leven”.

Men gevoelt de suggestie. Adam kon het wel. Wij kunnen het niet meer. Voor ons is het genade. Maar zoo wordt het karakter van het genadeverbond tegenover het werkverbond misteekend. Want, en dat is altijd de hartroem van de Gereformeerde theologie geweest: Adam kon ook niet van zichzelf. Dat Adam in het paradijs het gebod Gods vervulde, kon ook niet zonder den Heiligen Geest. Ook in het werkverbond is de roem alleen uit God. Het is ook daar onverdiende gunst. Alleen: nog geen schuldvergevende gunst zooals in het genadeverbond. Maar zonder Gods kracht kon ook Adam niet. En wij ook niet. God geeft ons nu de kracht Zijn belofte te vervullen, dat heeft nooit een bezwaarde geloofend; maar Hij deed dat ook al in het paradijs. De val was dan ook, dat God Zijn Geest aan Adam en Eva onttrok, omdat zij afgingen van het Woord Gods als den vasten grond van hun vertrouwen.

En door het werk van Christus zijn wij nu weer teruggebracht waar Adam stond. God heeft ons gemaakt niet tot stokken en blokken, maar tot verantwoordelijke partijen in het verbond. Zoodat de roem voor God nu groot is. Dat wij als verantwoordelijke bondspartij gelooven, is grooter roem, dan wanneer wij als niet-verantwoordelijke partij in het verbond gelooven.

Van verbondsvloek kan men alleen op het bezwaarde standpunt met recht spreken. Want Gods vloek komt terecht over de verantwoordelijke verbondspartij, die het verbondswoord verwerpt. Maar indien ik nooit werkelijk in het verbond geweest ben, geen ten volle verantwoordelijke verbondspartij was, dan vervalt ook onherroepelijk de rechtsgrond voor den verbondsvloek. Hoe zal God rechtvaardig Zijn vloek brengen over verbondsbrekers die nooit tot het verbond behoord hebben? Dat is een innerlijke tegenstrijdigheid.

Dat Ds Luiks van het fijne puntje, waar het om gaat, in heel het debat niets begrepen heeft, blijkt wel uit wat hij tenslotte schrijft op pag. 23, in welke zinnen heel het probleem in al zijn scherpte voor ons staat: „Zoo is de belofte niet voor ieder dezelfde. De Schrift maakt glashelder onderscheid tusschen de verbondskinderen, en wij mogen niet met de bezwaarden zeggen, dat zij alle als zoodanig op één lijn staan en slechts het aanbod der genade ontvangen.” Alle fouten en onhelderheden, door Ds Luiks eerder gemaakt, wreken zich hier.

Natuurlijk is er onderscheid tusschen de verbondskinderen. Geen bezwaarde die dat ooit ontkend heeft. Maar de groote vraag is nu, OF WIJ HET VERSCHIL TUSSEN DE VERBONDSKINDEREN MOGEN OVERDRAGEN OP HET VERBONDSWOORD, DE VERBONDSBELOFTE. Hier ligt het kernpunt uit het debat.

Er is verschil tusschen verbondskind en verbondskind, zeggen Synode en bezwaarden beide. Maar de Synode concludeert daaruit tot een verschil in het Woord, de belofte Gods. En dat laatste ontkennen de bezwaarden. De reactie van de verbondskinderen is verschillend, maar het Woord Gods is gelijk. En van het verschil tusschen verbondskinderen concludeeren tot een verschil in het Woord Gods, dat is subjectivisme. Dat is uit het verschil in de reactie van den mensch komen tot een verschillend spreken van God. En dat laatste

ondermijnt de waarachtigheid en de betrouwbaarheid van het vaste Woord Gods.

Het Woord en de belofte gelijk, zoo zeggen de bezwaarden voor den ganschen bondskring, maar de reactie in dien kring verschillend. En dat komt voort uit het verkiezend voornemen Gods. Men kan dat met Prof. Greijdanus een „bijkomende genade” noemen. N.l. een genade, die bij de eerste genade, waardoor wij in het verbond werden opgenomen, bijkomt. Dat is heelemaal niet zoo vreemd, als Ds Luiks wel denkt. Ook Calvijn sprak van graden of trappen in het kinschap Gods. Alle kinderen des verbonds zijn tot kinderen Gods aangenomen, is diens doorgaande redeneering, maar voor sommige komt daarbij de genade van het verkiezend voornemen Gods, waardoor zij in het verborgen heilgdom worden binnengeleid.

Ten diepste staat of valt hiermede ook en de inexcusabiliteit, de onontschuldigheid van den mensch. Indien het spreken Gods, het Woord der belofte wel tot den één, maar niet tot den ander in den bondskring gesproken werd, zou de één ook minder schuldig staan dan de ander in het verwerpen van het verbondswoord; zou de schuld van de verwerping van het verbondswoord ook niet zoo groot zijn. Want God zou dan den één (den niet-verkorene) minder gezegd hebben dan den ander. Maar nu het juist andersom is, en Gods Woord tot allen gelijk gesproken is, nu is de schuld en de verantwoordelijkheid zoo ontzettend groot; want „indien dezen niet ontvloten zijn, die dengene verwierpen, welke op aarde goddelijke antwoorden gaf, veelmeer zullen wij niet ontvlieden, zoo wij ons van Dien afkeeren, die van de hemelen is”. (Hebr. 12: 25).

Het is de groote fout der synodale woordvoerders geweest, dat zij deze distinctie niet gezien hebben. Dat zij meenden uit de verschillende reactie van den mensch op het Woord der genade, te moeten concluderen tot een verschil in dat Woord der genade en der belofte zelf. Het was hun subjectivistische instelling, die hen daartoe bracht. Maar wij, die het Woord Gods hebben ontvangen, dat zeer vast is, wij hebben daarop acht te geven, als op een licht, schijnende in een duistere plaats (2 Petr. 1: 19), en hebben, al is de reactie dergenen tot wie het Woord gesproken werd, onderscheiden, daarin niet te zien een verschil in het spreken Gods zelve, maar de ontzettende werkelijkheid van het woord van den apostel, dat het Woord Gods, het ééne Woord Gods, den één is een reuk des levens ten levon en den ander een reuke des doods ten doode (2 Cor. 2: 16). En het vast houden aan die waarheid, met radicale verwerping van dit aantasten van het betrouwbare Woord, stempelt onzen strijd tot een worsteling OM HET VASTE WOORD.

HELPMAN.

R. H. BREMMER

UIT DE SCHRIFT

Apostolisch vloekproza.

Och, of zich ook snijden lieten, die u onrustig maken. Galaten 5: 12.

We kennen de vloekpsalmen, de vloekgedichten, uit het Oude Testament. Ze zijn altijd een ergernis geweest voor wie den Bijbel leest bij een ander dan diens eigen licht. Het verhaal gaat, dat in Delft eens een Oranje de kerk verlaten heeft, toen de predikant den preekstoel niet „te goed” achtte, om een vloekpsalm, het was, meen ik, psalm 137, op de lippen te nemen, en als Woord van God zijn eere daaraan te geven.

De vloekpsalmen zijn ook inderdaad een „ergernis”, d.w.z., een struikelblok, een aanstoot, waarover men valt. Ze zijn dat voor „het vleesch”. Het „vleesch” beteekent hier: het niet door Gods eigen Woord beheerschte, en daaraan zich onderwerpende, denken en willen.

Maar gelijk alle bijbelsche „ergernissen”, zoo is ook deze „kracht” van God, opbouwende, genezende, richtende, sturende kracht voor het geloof. Het geloof, dat Gods Woord zichzelf laat verklaren en ontdeken. „Kracht” Gods, en „wijsheid” van God. Wijsheid, in steek van dwaasheid.

Want in de vloekpsalmen is alleen Gods eigen Geest aan het woord. Niet onze autoriteit mag vloeken. Maar als God vloekt, wie zal dan zegenen? Als Hij breekt, wie zal dan bidden? Als Hij verwerpt, wie zal dan aannemen? Als Hij buitensluit, wie zal dan insluiten? En is nu eenmaal een goddelijke uitsluiting. Wij kennen haar normen, haar rechten, haar grondaxioma's uit Zijn eigen openbaring. Bedient de kerk Gods Woord getrouw, ook voor wat deze normen, deze rechten, deze axioma's betreffen, dan vloekt zij achter Hem aan. Opdat het kruis van Christus, dat groote skandalon, die groote ergernis-voor-het-vleesch, niet te niet gedaan worde. Dan bindt de Rechter in den hemel hiervan gelijk de kerk op aarde bindt.

Gaat evenwel de kerk zich losmaken van deze normen, komt zij tot een „tucht”, die in strijd is met de Schrift, en met de in de Kerkenordering neergelegde, maar uit de Schrift ontleende, maatstaven, dan ontstaat daar het vreeselijke conflict tusschen den Rechter boven, en de kerk beneden. Dan wordt boven niet gebonden, waar beneden schijnbaar wel gebonden wordt. En dit niet alleen. Dan beveelt de Rechter boven aan de kerkmensen-van-beneden een strijd te openen, een Heilig Schisma uit te roepen, ook in de fronten hier beneden. Dan moet wie hier beneden trouw blijft aan het uitgedrukte Woord, openlijk verklaren te verwerpen alle valsche lijn genaamde „tucht” van de beneden-kerk, opdat de Koninklijke Residentie in den hemel, die Residentie, waar onze Koning is gezeten op den troon, en waar het centrum derhalve is van den staat, waarvan wij burgers zijn, niet worde beleedigd door onze samenklitting met de samenweersdijers-hier-beneden. De samenweersdijers tegen de broeders, die zich hielden aan de regelen der goede trouw voor het kerkelijk samenwonen, hun samenweersdij was in feite een samenrotten tegen God en zijn Gezalfde.

En dan teekent zich het Schisma af, ook in de nappleitende kerkmensen en hun redevoeringen.

De één kiest zijn „stand-punt” in het valsche eenheids-axioma, dat het gegeven getal als basis neemt: vóór alles moet, vindt hij, dat getal ongerept blijven. Hij spreekt heel roerend over het „getal”, alsof de getallen niet door hem zelf al tevoren gehavend zijn, toen hij de broeders uitwierp, of achteraf die uitwerping voor eigen rekening nam. In de opstelling van zijn eenheids-maximes vergeet hij, dat de kerkelijke eenheid een zaak is van belijdenis, van leer, van rechtsbediening, van het staan op den bodem der geopenbaarde axioma's die de Heere stelde. Hij spreekt, o ja, ontzagwekkende dingen over de eenheid. En zóózeer wordt hij gepakt door zijn eigen eenheidsredevoeringen, dat hij — althans in feite — ingaat tegen de vloekpsalmen van het Oude Testament. Hij weet dat niet, en wil dat niet, en knersetandts misschien tegen wie hem zóo iets durft voor de voeten werpen. Zou Hij de vloekpsalmen tegen-spreken? O neen: de vloekpsalmen gaan, vindt hij, tegen de HEIDENEN. Tegen „Babel”, de georganiseerde wereldmacht. Daartegen pleegt ook hij te toornen. Maar er zijn er, gelukkig, die het inzake die vloekpsalmen nog iets gedetailleerder weten te zeggen. Deze laatsten hebben ontdekt, dat de oudtestamentische psalmisten ook tegen bondskinderen vloekpsalmen kunnen slingeren. Tegen verraders uit de kerk. Tegen menschen, die hun brood aten. Die Christus brood aten, hún, en ook Zijn tafelenooten. Hun tafel worde hun een strik (ps. 69: 23). Een vreemde gedachtenketen? Maar misschien is op haar plaats de herinnering aan de maaltijden der oostersche nomaden; zij bedienden zich daartoe van een doek, een stuk leer, dat op den grond was uitgespreid, en waar men om heen zat, de beenen gevouwen onder het lichaam. Kwam er onverwacht alarm, dan kon bij de paniek onder het haastig opstaan licht iemands voet zich in de „tafel” verstrikken, en zoo de tafel hem doen vallen (Nicolsky, aangehaald in G. Stählin, Skandalon, 50). Hoe dit zij: de vloekpsalmen richten zich in de Schrift ook tegen de voormalige tafelenooten, die de trouw hebben geschonden. Niet om hun persoon, doch om hun kwaad vernietigd te zien, en om de goede trouw te redden.

Daarom durft de ander ook zijnerzijds vloeken. Niet op eigen naam, het zij van hem verree. Doch in den naam des Konings. Hij zal voor

wat de p...
profeet, p...
aan wie b...
toegekom...
wat de gro...
psalmen o...
het niet te

Nu, zó...
Oude Tes...
Hij durft h...
Woord te...
bekent, k...
inspireert...
zeer bizar...
tot het sc...
de Galate...
lus aand...
proza-van...
och, of zi...
maken.

Wie wa...
maakten?...
der eiger...
geloovige...
bepaling...
den bzo...
zijn kind...
bloed van...
het eiger...
meenden...
nog wel...
Bindend...
mensche...

Maar i...
nog cons...
fanatici...
eischen...
kon bij h...
satie krij...
hindingsl...
bindend...
van hun...
op één n...
die de v...
deswege...
bij de be...

En nu...
Hij is...
zinnen...
Maar ov...
ken. Vlo...
die de g...
verontru...
maar ze...
chen. W...
van blo...
zoo con...
lichaam...
waren z...
snedene...
„oudtest...
regel va...
snedene...
worden...
tempel...
munice...
kerk, ze...
ten aan...
die ta...
die tafe...
strik! E...
doodloo...
gejaagd...
hun ex...
dend e...
zijn me...
heid, di...

Een v...
Jawe...
En zi...
„pakt”...
zeggen...
de wet...
zij niet...
ding, m...
van de...
Zij ruk...
de zene...
sectetje...
gekoze...
Schrift...
na te z...
aan de...
Zijn h...